

EXPERIMENTÁLNÍ LIKVOROLOGIE

Autor: Martina Miklušová
Školitel: Prof. MUDr. Jan Mareš, Ph.D., MBA
Neurologická klinika LF UP a FN Olomouc

ÚVOD

Klinický izolovaný syndrom (CIS) je definován jako první ataka ložiskových neurologických příznaků trvající nejméně 24 hodin s možným rizikem rozvoje roztroušené sklerózy (RS). Klinicky definitivní RS (CDMS) je definovaná jako dvě samostatné klinické příhody s postižením dvou různých oblastí CNS. Jelikož je pravděpodobnost progresu z CIS do CDMS individuální, je snahou nalézt likvorový marker, který by tuto pravděpodobnost predikoval.

CÍLE

Cílem této práce bylo nalézt likvorové markery, které vykazují signifikantní rozdíl u pacientů bez progresu a u pacientů, kteří progredovali a následně zhodnotit senzitivitu a specifitu daných likvorových markerů z hlediska progresu z CIS do CDMS.

METODIKA

Vzorky likvoru byly odebrány v letech 2016-2020 celkem od 95 pacientů. Testovaná skupina byla dále rozdělena na dvě podskupiny. První skupinu tvořili pacienti, kteří prodělali pouze jednu klinickou ataku (CIS) a druhou skupinu pacienti, u kterých došlo v průběhu několika měsíců k progresi. Vzorky byly analyzovány pomocí turbidimetrie a izoelektrické fokuzace. K porovnání obou skupin byl použit Mann-Whitney U test. K vyhledání optimálních cut-off hodnot pro predikci progresu byla použita ROC analýza. Na základě cut-off hodnot sledovaných parametrů byly stanoveny hodnoty OR pomocí binární logistické regrese. Testy byly prováděny na hladině signifikance 0,05.

		bez progrese	progrese klinicky	progrese radiologicky	bez prog. vs. prog. klinická	bez prog. vs. prog. radiologická	bez progresu vs. progresu
IgG(mg/l)	Median	22,2	36,6	38,0			
	Minimum	11,1	14,3	12,7	0,0004	0,0005	0,0001
	Maximum	73,2	293,0	174,0			
IgA (mg/l)	Median	2,47	3,27	2,91			
	Minimum	1,25	1,25	1,25	0,951	0,433	0,293
	Maximum	8,40	19,70	8,36			
IgM (mg/l)	Median	0,21	0,76	0,77			
	Minimum	0,15	0,15	0,16	0,0001	< 0,0001	< 0,0001
	Maximum	3,02	11,90	3,58			
IEF FLC kappa	Median	0,0	4,0	5,0			
	Minimum	0,0	0,0	0,0	< 0,0001	< 0,0001	< 0,0001
	Maximum	14,0	22,0	16,0			
IEF FLC lambda	Median	0,0	5,0	2,0			
	Minimum	0,0	0,0	0,0	0,0003	< 0,0001	< 0,0001
	Maximum	8,0	19,0	20,0			
IgG Q	Median	2,14	3,06	3,75			
	Minimum	1,01	1,51	1,20	< 0,0001	0,0001	< 0,0001
	Maximum	5,12	19,28	11,52			
IgG I	Median	0,45	0,55	0,70			
	Minimum	0,33	0,32	0,42	< 0,0001	0,0003	< 0,0001
	Maximum	0,73	2,50	1,87			

Tabulka č. 1: Porovnání pacientů s progresí a bez progresu pomocí Mann-Whitney U testu

VÝSLEDKY

- Výsledkem Mann-Whitney U testu byl průkaz signifikantního rozdílu mezi pacienty s progresí a bez progresu ve všech sledovaných parametrech, kromě parametru IgA.
- ROC analýzou byl jako nejlepší marker z hlediska predikce progresu vyhodnocen marker IEF FLC kappa s hodnotou AUC = 0,827, Se = 80,4% a Sp = 84,1%.
- Statistikou OR pro predikci progresu byly stanoveny hodnoty OR pro jednotlivé parametry. Nejvyšší hodnotu OR vykazoval parametr IEF FLC kappa (OR = 21,671).

	AUC	p	Asymptotic 95% Confidence Interval				
			Lower Bound	Upper Bound	cut-off value	Se	Sp
IgG	0,767	< 0,0001	0,671	0,863	25,95	82,4%	65,9%
IgA	0,572	0,230	0,456	0,688	-		
IgM	0,811	< 0,0001	0,725	0,896	0,41	72,5%	81,8%
IEF FLC kappa	0,827	< 0,0001	0,741	0,914	0,5	80,4%	84,1%
IEF FLC lambda	0,804	< 0,0001	0,715	0,893	1,5	66,7%	86,4%
IgG Q	0,799	< 0,0001	0,711	0,887	2,795	68,6%	84,1%
IgG I	0,815	< 0,0001	0,731	0,899	0,516	76,5%	75,0%

Tabulka č. 2: ROC analýza – hledání cut-off hodnot pro predikci progresu onemocnění

	p	OR	95% CI pro OR
IgG >= 25,95	< 0,0001	9,022	3,481 - 23,382
IgM >= 0,41	< 0,0001	11,893	4,453-31,764
IEF FLC kappa >=0,5	< 0,0001	21,671	7,484 - 62,754
IEF FLC lambda >= 1,5	< 0,0001	12,667	4,480 - 36,814
IgG Q >= 2,795	< 0,0001	11,562	4,248 - 31,469
IgG I >= 0,516	< 0,0001	9,75	3,807 - 24,968

Tabulka č. 3: Odhad statistiky OR na základě cut-off hodnot

ZÁVĚR

Ze všech uvedených parametrů dosáhl nejvyšší hodnoty AUC marker IEF FLC kappa. Dále bylo zjištěno, že je 21x vyšší šance progresu v případě, že hodnota parametru IEF FLC kappa bude vyšší nebo rovna dané cut-off hodnotě. Vzhledem k této skutečnosti by IEF FLC kappa mohl sloužit jako marker progresu z CIS do CDMS.